

Skjetlein Videregående skole,
Skjetlein Grønt kompetansesenter
7083 Leinstrand

Referat fra fagkveld for praksisverter og lærlingebedrifter med -hest:

Fagkveld -hest og hesteutdanning ble holdt på Skjetlein den 16.10 2012. Invitasjonen ble sendt til de som har vært praksisverter/lærlingebedrifter, har sagt seg villig til å bli vertskap for praksiselever og lærlinger i fremtiden, eller som har hest som en del av bedriften og kan egne seg som praksisverter/lærlingebedrifter i fremtiden. Fagdagen bestod av et kort kurs om lærling og praksisplassering i hestebedrifter og inn på tunet gårder. Etter gjennomført fagdag får deltagerne et kursbevis som viser at de har gjennomført kurs for mentorer innenfor hestefaget. Se vedlagte deltagerliste. Kursbeviset ettersendes til deltagerne.

Tid: kl 1800-2100

Sted: Verkstedet, 2.etg, på Skjetlein

Program:

1800 – 1900 Opplæringskontoret for hest og hovslagerfaget på Starum, Kirsten Ringvold: Om lærlingebedriften og lærlingen i hest og hovslagerfaget –Hva foregår i lærlingetiden og hvordan foregår godkjenningen av nye bedrifter?

Kort referat fra innlegget:

Opplæringskontoret for hest og hovslagerfaget på Starum er en medlemsbedrift eid av hestebedriftene som betaler månedlig medlemsavgift.

Opplæringskontoret har 4 besøk/møter med lærling. To av disse foregår Starum og har form av samlinger for lærlinger som er kommet like langt i lærlingeløpet. To møter foregår på hestebedriften. På samlingene blir lærlingene kjent med Starum og hestesenteret der, samt med opplæringskontoret. Elevene får faglig påfyll og informasjon om lærlingen situasjonen – plikter og ansvar for bedrift og elev. Det gis informasjon om fagprøven, og lærlingene forberedes/trenes på fagprøven. Alle bedrifter/lærlinger får fagplanen og får hjelp til å følge den. Starum hjelper lærlingen med arbeidsforholdet – informerer om arbeidsmiljølov, ferieregler, sykmelding, svangerskapspermisjon osv. Kontoret kan bistå med problem mellom bedrift og lærling, men helst ved at lærlingen/bedrift oppfordres til å løse problem selv.

Starum tar 5900 (i medlemsavgift) per måned. Dette går til å dekke lærlingenes lønn, eventuelle sykepenger – også 16 dagers perioden. Dette dekker også arbeidsgiveravgift/andre sosiale omkostninger. Starum får fylkestilskudd i tillegg som også går til lønn til lærlinger. Starum skal ikke tjene penger, et eventuelt overskudd går tilbake til lærlinger og bedrifter. Lærlinger som får fagprøve får 5000 kr i bonus. Ofte får både lærlinger og bedrifter en bonus – fordi Starum ikke skal tjene penger. Starum har evalueringer for de fire periodene per år.

Krav til Lærlingebedrift: Faglig leder må ha minimum fagbrev eller tilsvarende. Bedriftene skal ha en HMS avtale som deles ut fra Starum og gjennomgås. Mange av bedriftene er landbrukseiendommer med KSL system på gården, HMS avtalen gjelder den delen med hest i tillegg.

Spørsmål fra deltagerne:

Hva er lønn til lærling i hestefag? Lønn til lærling: 4500 per måned de første 12 mndr, 8000 de neste 12 mndr.

Hvordan blir man medlem? Man søker medlemsskap i opplæringskontoret. Starum har en reserve på 2 mill på bok – lønnsansvar osv.

Hvordan er arbeidstida regulert? – spredning av arbeidstida? Avar: mange har delte dager jobber morgen og kveld, og også helge arbeid og så avspasering enkelt helger.

Når starter lærlingetida: normalt ved skolestart, men kan være andre tide rpå året. De fleste har gått naturbruk før de blir lærlinger.

Kan man søke om lærlinge plass også etter et opphold i skolegangen? Ja – eldre søker også plass.

1845-1915: kveldsmat/kaffepause

1915-1945

Informasjon fra Sør-Trøndelag fylkeskommune om lærlingeløp og kommunikasjon med bedriftene: Unni Wikstrøm rådgiver og fagleder for opplæringskontorene i Sør-Trøndelag fylkeskommune, over 60 ulike fagretninger. Kontoret har ansvar overfor alle opplæringskontor og bedrifter – direkte og indirekte, og forsøknader om lærlinge plass. Kontoret sender ut liste over søkere til bedriftene – som kan kontakte lærlingene selv. Det fylkesvise tilskuddet går til opplæringskontoret på Starum eller direkte til bedriften dersom den ikke er medlemsbedrift. Ikke alle bedrifter er medlem av opplæringskontoret på Starum – noe av kontakten går derfor direkte. Sør-Trøndelag fylkeskommune anbefaler bedriften å gå gjennom/melde seg inn i opplæringskontoret. Dette særlig fordi de fleste bedrifter ikke kan gi opplæring i hele fagplanen/læreplanen. Via Starum kan bedriftene rullere på lærlingene. De små hestebedriftene driver

kanskje kun med ett tema - som trav eller ridning, få har avl og ingen har alle hestegrener.

Geir Haugland, seniorrådgiver, det fylkeskommunale

opplæringskontoret: Kontoret har ansvaret for ca 50 lærlinger i ulike fag. Det er et skille mellom ansatt og lærling: eksempel: en lærling er ansatt ved Skjetlein på lik linje med andre ansatte, men lærlingen har også rettigheter og plikter i henhold til opplæringsloven. Det er denne delen opplæringskontoret har ansvaret for. Hver lærling har minst to møter/samtaler i året med opplæringskontoret. Et samtale skjema sendes ut på forhånd slik at lærlingen er forberedt. Det er mulig å påvirke fagprøven for bedriften – tipse om lærlingens arbeidsoppgaver – ettersom hver bedrift har noe ulike kompetanse og vinkling.

Lærlingeordningen i Norge er vellykket og fungerer veldig godt. Den er svært yrkesrettet og praktisk og gir en utdanning som passer god for det yrket lærlingen skal utøve etterpå.

Tariff for lærlinger: ei minstelønn – industriarbeider (206 000) delt p to år er normal tariff. Fylket sender basistilskudd til bedriften: ett basistilskudd er på 109 000 (i basistilskudd 1) som utbetales etterskuddsvis per år per elev. Den som har annen utdanning eller høyskole får lavere tilskudd (ca 79 000 per elev).

Geir Haugland er ansvarlig for en hestefaglærling – på Skjetlein.

Kommentarer til innlegget: Samarbeid mellom Skjetlein og Starum er ønskelig: arbeidsbok som Skjetlein kan kjøpe og gi til lærling: Kurs på Skjetlein for lærlinger? Skjetlein er på besøk på Starumsanlegget hver vår – og besøker også opplæringskontoret der. Positivt å tenke på samarbeid og utveksling av erfaringer? Felles rom i f.eks. «it's Learning» for alle hestebedrifter med lærlinger?

Allmennfaglig påbygging: et råd er å ta allmennfaglig påbygging ETTER fagbrevet! Dette fordi man da har yrkeskompetanse først, og STFK garanterer at alle får allmennfaglig påbygging etterpå. Dette dersom man velger lærlingeløp og ikke studieforbereidende naturbruk, som er et annet løp.

Når det gjelder å velge lærling, så tilsett den best kvalifiserte lærlingen – selv om vedkommende er i basisgruppe 2 med mindre tilskudd (de gjør en bedre jobb!).

Spørsmål: Hvordan er behovet for lærlingebedrifter? Både innen hest og f.eksbarne og ungdomsarbeiderfaget. Svar: det er behov for hest og barne – og ungdomsarbeider/helse og omsorgsarbeider. Det er 300 hestebedrifter nasjonalt. De er alle i bruk – eller blir strøket av lista.

Hvordan går man fram for å bli godkjent? Svar: enten ha fagbrev selv, eller har jobbet i 5 år med hest. Gå inn på stfk.no og meld opp til fagbrev – få fagbrev og

så blir du godkjent! Eksamen tas som privatist på Trondheim spektrum. Samme opplegg vil gjelde for helse og omsorgsfag og for barne- og ungdomsarbeider. Eks en videregående skole som inngår samarbeidsavtale med barnehage. Det samme vil gjelde et gårdsbruk.

1945-2030

Bente Ryen og Ingvild Espelien: Mentor for praksiselev/lærling i hest: Hva slags rolle har du som bedriftseier og ansvarlig for hestebedriften i forhold til lærling/praksiselev?

Se Bentes ppt presentasjon (vedlagt).

Kort fra foredraget: Skjetlein har fått nå Skjetlein grønt kompetansesenter, ridehall og stall – og Skjetlein har ambisjoner om å holde fagdag på hest ved behov, kanskje regelmessig. Dette er et første forsøk – og kveldens deltager inviteres herved til å komme med innspill og forslag. Skjetlein blir en fin arena for kurs og kompetanseutvikling – også i tillegg til den videregående skolen.

Dialog: fordeler og ulemper ved å være lærlingebedrift/lærling eller praksisplass/praksiselev, gruppediskusjon i to grupper, plenumsdiskusjon: innspill fra bedriftene:

Hva med transport til og fra bedriften? Finnes det tilskuddsordninger?

Husk å diskutere med BÅDE lærer og elev hva som skal skje. Bedriftene ønsker seg mer informasjon om hva som forventes av hestebedriften. Kanskje et skriv? Bente tenker seg å lage et skriv om praksisutplassering.

Små bedrifter er sårbare overfor ulempene med å være lærling/praksisbedrift

Ofte positivt å være to elever sammen på praksisutplassering

Bedriftene må være tydelig på egen kompetanse – i forhold til hva de kan tilby elev-Lærling

- Til foredraget: Hindringer/begrensinger er ikke gode begrep – i Norge kalles dette utfordringer....

Hva forventes av praksiseleven:

- Våken opplag møter presist ette avtal
- Faglig interessert og motivert for praksis, læring
- Tar oppgavene som en positiv utfordring
- Spør, er aktive

- Prøver å leve seg inn i det som foregår på gården
- Lydhøre i forhold til beskjeder og retningslinjer
- Riktig kledd/skodd
- Reflektert i forhold til jobben
- Tilpasse seg stedet – selv om de er vant til andre måter
- Også være litt kritisk og stille spørsmål

Hva forventer bedriften av skolen:

- Skolen MÅ være i kontakt med bedriften
- Skolen må være tydelig med hensyn på rammene i utplasseringen
- Skriv fra skolen
- Bekrefte avtalen ved lærer
- Besøk at lærer
- At skolen har fulgt opp læreplanen – at eleven faktisk kan det som vedkommende skal kunne etter sitt utdanningsnivå. Hvis eleven ikke er kommet til det nivået – så bør skolen informere om det.

Hva tror arbeidsgiver at forventes av bedriften:

- Ikke gi større oppgaver enn eleven kan forventes å klare.
- Arbeidsgiver må være til stede for eleven
- Lage regler/fortelle om hvilke forventninger eleven bør ha

2030-2045: Evaluering, diskusjon, avslutning

Var det nyttig å møtes? Ja

Skal vi gjenta slike møter? Ja

Tema forslag:

- hest i sosialt arbeid samspill med hest?
- Krevende å være hestebedrift – bedriftsutvikling
- Støtte/kommunal interesse for hestebedrifter?

- Lønn/tariffer for hestefaglærte

Være tøffere med bedriftene med hensyn på å få bedriften til å komme. SMS tjenester osv. Innarbeide fagmøtet over tid.

2100 slutt